

Instellingsbesluit Commissie van Toezicht

Inleiding – de opdracht van de Commissie van Toezicht

Achtergrond iPGA-R

De stuurgroep Veiligheid en Zorg heeft besloten een commissie van toezicht in te richten voor de integrale persoonsgerichte aanpak radicalisering (iPGA-R). De iPGA-R is onderdeel van het Amsterdamse Programma Radicalisering en Extremisme. Dit programma kent drie doelen: het versterken van de democratische veerkracht van de stad, het signaleren en tegengaan van radicalisering en extremisme en het voorkomen van en bieden van bescherming tegen extremistisch gedrag en terroristisch geweld.

De persoonsgerichte aanpak is een belangrijk instrument in de aanpak radicalisering. Tegelijkertijd grijpt de persoonsgerichte aanpak radicalisering (soms diep) in op de persoonlijke levenssfeer van de individuen in de aanpak. In deze context vindt de stuurgroep Veiligheid en Zorg het belangrijk om niet alleen een effectieve aanpak te hebben om veiligheidsrisico's voor de samenleving te beperken, maar de stuurgroep wil ook individuen in de aanpak beschermen tegen disproportioneel of onzorgvuldig optreden door de overheid.

Opdracht Commissie van Toezicht

De stuurgroep Veiligheid en Zorg heeft een commissie ingericht, die haar in staat stelt om te beoordelen of zorgvuldig met de belangen van individuen in de aanpak wordt omgegaan, zodanig dat individuen worden beschermd tegen disproportioneel of onzorgvuldig optreden door de overheid. Het werk van de commissie draagt bij aan de kwaliteit van en een gerechtvaardigd vertrouwen in de iPGA-R.

Uitgangspunten Commissie van Toezicht

De Commissie van Toezicht is nieuw en kent een aantal 'haken en ogen'. De commissie is in principe eenmalig ingesteld; na één jaar wordt geëvalueerd om te kijken of het wenselijk is dat de commissie structureel blijft bestaan. Om tot een zorgvuldige uitvoering van de taken te komen, heeft de commissie een aantal uitgangspunten opgesteld:

- **Het beleid van de iPGA-R fungeert als uitgangspunt.**
Het doel van de commissie is niet om de inhoud van het beleid te toetsen, maar om binnen de kaders van het beleid antwoord te geven op de vraag of de belangen van individuen in de aanpak voldoende worden behartigd. Hiervoor maakt de commissie een vergelijking tussen wat er in het beleid staat en hoe dat beleid in de praktijk tot uitvoering komt. Het is mogelijk dat er een discrepantie tussen beleid en uitvoering bestaat. Dergelijke observaties deelt de commissie met de stuurgroep. Mochten er opvallende uitkomsten zijn in het beleid die meer gericht zijn op de uitvoering van de aanpak, dan geven we dat ook aan. Daarnaast geeft de commissie te kennen wat een passende borging van de belangen zou zijn.
- **De commissie gaat vertrouwelijk om met de informatie die tot haar beschikking komt.**
De commissie heeft toegang tot informatie over individuele casuïstiek nodig om een goed oordeel te kunnen vellen. De commissie gaat vertrouwelijk om met deze informatie. De commissie maakt geen zaken openbaar die herleidbaar zijn tot individuen en geeft geen informatie die de belangen van individuen in de aanpak zouden kunnen schaden. De commissie is daarnaast voorzichtig met het geven van inzicht, aan niet-kernpartners van de aanpak, over de werkwijze van de Amsterdamse aanpak. De commissie werkt met elkaar samen op een beveiligde digitale omgeving. Voorafgaand aan het bestuderen van dossiers ondertekenen de leden van de commissie (indien noodzakelijk)

Andersson Elffers Felix

verwerkersovereenkomsten. De commissie kijkt kritisch naar welke informatie zij wil ontvangen vanuit de iPGA-R: alleen uiterst noodzakelijke (gevoelige) documenten worden opgevraagd.

- De commissie kijkt naar een cumulatieve duiding en analyse van de aanpak. De commissie heeft toegang tot informatie over individuele casuïstiek om een goed en onafhankelijk oordeel te kunnen vellen. De commissie rapporteert echter niet op het niveau van individuele casuïstiek en behandelt geen klachten van individuen. Ook kijkt de commissie niet naar het handelen van individuele partijen (in het kader van het opsporings- of inlichtingenproces) of het functioneren van individuele organisaties of medewerkers. De commissie focust zich op een cumulatieve duiding van de persoonsgerichte aanpak als systeem: de commissie analyseert of de belangen van individuen in deze gezamenlijke aanpak voldoende worden geborgd.
- Onafhankelijkheid en rolzuiverheid zijn van groot belang. De commissie heeft als doel om op een onafhankelijke manier onderbouwde conclusies te trekken over de aanpak en de mate waarin deze proportioneel en zorgvuldig is, en burgers voldoende rechtsbescherming biedt. De onafhankelijkheid van de (oordeelsvorming van de) commissie dient boven elke twijfel verheven te zijn. Het is daarom noodzakelijk dat – middels positionering en afspraken omtrent opdrachtgeverschap – de onafhankelijke positie van de commissie en de commissieleden geborgd wordt, en in de praktijk wordt gerespecteerd.

Scope en beperkingen Commissie van Toezicht

De commissie beoordeelt of zorgvuldig met de belangen van de individuen in de aanpak wordt omgegaan. De Commissie toetst *niet* de effectiviteit van aanpak of de inhoud van het beleid.

De scope van de commissie wordt afgebakend door haar informatiepositie. Doordat de commissie kijkt naar de gezamenlijke inspanning van verschillende kernpartners in de persoonsgerichte aanpak, heeft zij een beperkte informatiepositie. De commissie heeft geen toegang tot de informatie van alle kernpartners in de aanpak. Dit kan uitdagingen opleveren, bijvoorbeeld wanneer de commissie moet oordelen of de belangen van individuen voldoende afgewogen zijn ten opzichte van de veiligheidsrisico's. De commissie heeft daarbij slechts beperkt zicht op deze veiligheidsrisico's, omdat zij geen of beperkt toegang heeft tot de informatie van partijen in bijvoorbeeld het opsporings- en inlichtingenproces. De commissie handelt naar bevind van zaken, wat onder andere betekent dat ze dergelijke knelpunten kan benoemen en zal aangeven wat de gevolgen daarvan zijn voor de validiteit van haar waarnemingen en conclusies.

Daarnaast krijgt de commissie alleen toegang tot individuele dossiers van personen die in de gemeente Amsterdam zijn ingeschreven en deel uitmaken van de aanpak.

Resultaat activiteiten commissie van toezicht:

- Een rapportage, waaruit duidelijk blijkt of er in de persoonsgerichte aanpak iPGA-R zorgvuldig met de belangen van individuen wordt omgegaan. We leveren een rapport op dat geschikt is voor openbaarmaking. Mocht gedurende het proces duidelijk worden dat sommige delen van de rapportage niet openbaar kunnen worden gemaakt, bijvoorbeeld vanuit het oogpunt van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van deelnemers in de aanpak, dan nemen we contact op met het team van de gemeente Amsterdam dat zich bezig houdt met de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Met hen bespreken we dan de noodzakelijke vervolgstappen.

Andersson Elffers Felix

- Aanbevelingen voor het vervolg na de éénjarige commissie, met daarin evaluatiepunten en aandachtspunten voor het vervolg. De evaluatie van de commissie is geen onderdeel van de opdracht van de commissie. De commissie geeft echter wel evaluatie- en aandachtspunten mee, die als input kunnen dienen voor die evaluatie.

Inrichting commissie van Toezicht

De commissie van Toezicht bestaat uit een drietal leden:

- Jelle van Buuren, werkzaam als universitair docent bij het *Institute of Security and Global Affairs* van de Universiteit Leiden;
- Marlies van Eck, adviseur bij Hooghiemstra & Partners en universitair docent aan de Radboud Universiteit;
- Aris van Veldhuisen, organisatieadviseur met ruime ervaring in opdrachten omtrent onder andere governance en onafhankelijke positionering; *mangaging partner* bij Andersson Elffers Felix (AEF).

Het secretariaat van de commissie wordt vervuld door ^{5.1.2,e} (AEF), ondersteund door ^{5.1.2,e} (Hooghiemstra & Partners) voor de juridische analyse. De commissieleden en het secretariaat hebben een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) en een geheimhoudingsverklaring bij de gemeente Amsterdam ingediend.

Wat betreft de interne samenwerking heeft de commissie de volgende afspraken gemaakt:

- **De commissie werkt intern op basis van gelijkwaardigheid.**
De commissieleden hebben elk hun eigen expertise, en kunnen elkaar versterken of aanvullen. Bij aanvang van de commissie wordt (nog) geen voorzitter aangewezen. De commissieleden werken in beginsel samen op basis van gelijkwaardigheid en wederzijds vertrouwen met elkaar. Mocht in een later stadium blijken dat een voorzitter en/of taakverdeling noodzakelijk of wenselijk is, kan de commissie daartoe besluiten.
- **De commissie blijft regelmatig met elkaar in contact.**
De commissie werkt aan de hand van 2-wekelijkse bijeenkomsten, om op die manier voldoende met elkaar in contact te staan. Zeker gedurende de eerste periode van de commissie - tot en met juni 2021- is dit nodig om op vlieghoogte te komen met elkaar. Aanvullende contactmomenten kunnen desgewenst los ingepland worden.
- **De commissie communiceert regelmatig het kernteam.**
De commissie vindt het belangrijk om regelmatig contact te hebben met het kernteam vanuit de iPGA-R, om hen bij te praten over voortgang en het proces. Het kernteam bestaat uit het OOV Programmteam Radicalisering en Extremisme. De contactpersoon van het kernteam is ^{5.1.2,e}. Er zijn hiervoor geen vaste contactmomenten ingepland: de commissie en het kernteam weten elkaar te vinden.
- **De secretaris heeft een belangrijke rol in het voorbereiden en de procesbewaking.**
De secretaris heeft in de commissie een duidelijke rol, zowel vanuit procesbewaking maar ook in de inhoudelijke voorbereiding van bijeenkomsten en gesprekken. De commissie heeft afgesproken dat de secretaris tijdig aangeeft wanneer er iets nodig is van de commissieleden.

Plan van aanpak

Om te komen tot een antwoord of binnen de iPGA-R zorgvuldig word omgegaan met de belangen van individuen heeft de commissie de volgende activiteiten voor ogen:

- Verrichten documentanalyse;
- Houden van verkennende interviews om het instellingsbesluit te testen en om input voor het toezichtskader op te halen bij het kernteam en andere kernpartners;
- Opstellen van een toezichtskader;

Andersson Elffers Felix

- Selectie en analyse van dossiers (van cases van de gemeente Amsterdam) op basis van toezichtskader;
- Bespreken van dossiers in bijeenkomsten met commissie;
- Opstellen overkoepelende analyse van dossiers;
- Verrichten extra onderzoek (eventueel);
- Opstellen rapportage;
- Presenteren bevindingen.

Deze planning komt naar voren in onderstaande figuur:

Stap	Maart 2021	April 2021	Mei 2021	Juni 2021	Juli 2021	Augustus 2021	September 2021	Oktober 2021	November 2021	December 2021
Verrichten documentanalyse	■									
Opstellen Instellingsbesluit	■									
Verkennde interviews		■	■	■						
Opstellen toezichtskader			■	■	■					
Selectie en analyse van dossiers				■	■	■	■			
Opstellen overkoepelende analyse van dossiers						■	■	■		
Verrichten extra onderzoek								■	■	
Opstellen rapportage									■	■
Presenteren bevindingen										■

Tijdsinvestering

Andersson Elffers Felix

Bijlage 1: Commissie van toezicht iPGA-R – tijdsinvestering

De commissie van Toezicht bestaat uit een drietal leden:

1. Jelle van Buuren, werkzaam als universitair docent bij het *Institute of Security and Global Affairs* van de Universiteit Leiden;
2. Marlies van Eck, adviseur bij Hooghiemstra & Partners en universitair docent aan de Radboud Universiteit;
3. Aris van Veldhuisen, organisatieadviseur met ruime ervaring in opdrachten omtrent onder andere governance en onafhankelijke positionering; *mangaging partner* bij Andersson Elffers Felix (AEF).

De commissieleden besteden **maximaal 150 uur** gedurende de periode van februari 2021 tot en met december 2021 aan de werkzaamheden omtrent de Commissie van Toezicht.

Commissielid	Uurtarief	Aantal uur	Totaalprijs
4.1.4 5.1.2,e			
5.1.2,e			
5.1.2,e			
	5.1.2,e		
Jelle van Buuren			
	5.1.2,e		
Marlies van Eck			
	5.1.2,e		
Aris van Veldhuisen			

Amsterdam, 28 april 2021